

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” – СВИЩОВ
ФАКУЛТЕТ „СТОПАНСКА ОТЧЕТНОСТ”
Катедра „Счетоводна отчетност”

С.А. „Д.А. Ценов” – Свищов
Ръч. № 93.00-29/03.04.2018

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА КАНДИДАТ В КОНКУРС
ЗА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ”
ПО ОБЛАСТ НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ:
3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ
НАУКИ, ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:
3.8 ИКОНОМИКА, НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ:
СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ, КОНТРОЛ И
АНАЛИЗ НА СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ
(СЧЕТОВОДСТВО)
ПРИ СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”
СВИЩОВ

СТ А Н О В И Щ Е

*от доц. д-р Станислав Цонев Александров – член на Научното жури,
област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни
науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна
специалност: Счетоводна отчетност, контрол и анализ на
стопанската дейност (счетоводство)*

ОТНОСНО: *Оценяване на кандидат в конкурс за академичната длъжност „доцент” по област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство)*

I. Представяне на кандидата

Съгласно обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство). Обявата за конкурса е публикувана в Държавен вестник, брой № 100 от 15 декември 2017 г. за нуждите на катедра „Счетоводна отчетност” към Стопанска академия „Димитър А. Ценов” – Свищов, като кандидат за участие документи е подала **гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова**.

От представените на журито документи и материали е видно, че кандидатът гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е **допусната** за участие в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”.

Към момента на участие в конкурса гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова заема академичната длъжност „главен асистент” на основен трудов договор в катедра „Счетоводна отчетност” при Стопанска академия „Димитър А. Ценов” – Свищов за периода от 1 април 1999 до 2018 год.

II. Основания за написване на становището

Настоящото становище за оценяване е изготвено в съответствие с изискванията на чл. 4 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 64, ал. 1, 2, 3, 4, и 5 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов” – Свищов, във връзка с обявен конкурс за академичната длъжност „доцент” по област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство). Обявата за конкурса е публикувана в Държавен вестник, брой № 100 от 15 декември 2017 г. за нуждите на катедра „Счетоводна отчетност” и решение на Факултетния съвет на факултет „Стопанска отчетност”, Протокол № 6 от 19 януари 2018 г.

Формата и съдържанието на становището са съобразени с условията, посочени в приложението към Заповед № 37 от 24 януари 2018 г. на Ректора на Стопанска академия „Димитър А. Ценов” – Свищов доц. д-р Иван Марчевски за определяне състава на Научното жури.

Становището е адекватно на изискванията в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов” – Свищов за структурата и съдържанието на изготвяните становища. Съдържанието на становището се основава на документите и материалите, предоставени на журито от кандидата гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова.

III. Персонална характеристика на кандидата за придобиване на академичната длъжност „доцент”

Гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е родена на 18 октомври 1960 г. в гр. Кърджали. Завършва висше образование в Стопанска академия (тогава ВФСИ) „Д. А. Ценов” – Свищов, през периода 1979-1983 г. Придобита специалност „Икономист-счетоводител”, образователна степен „магистър”. На 25 март 2015 г. кандидатът придобива образователна и научна степен *доктор по икономика* по научна специалност 05.02.07 „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство)”, *Диплома за образователна и научна степен „доктор” № 2015013 от 1 април 2015 г.*;

От 3 януари 1984 г. до сега кандидатът е редовен преподавател в катедра „Счетоводна отчетност”. Към момента на участие в конкурса заема академичната длъжност главен асистент на основен трудов договор към катедра „Счетоводна отчетност” при Стопанска академия „Димитър А. Ценов” – Свищов. От представената *Служебна бележка* е видно, че към 9 януари 2018 г. гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова има общ трудов стаж 34 години, всички в Стопанска академия „Димитър А. Ценов” – Свищов.

IV. Количествена и качествена оценка (анализ) на учебно-преподавателската работа

През последните три години кандидатът чете лекции и ръководи семинарни занятия в ОКС „Бакалавър” – редовно и задочно обучение по дисциплините „Стандарти за финансови отчети”, „Финансово счетоводство”, „Организация и технология на счетоводството в НФП”, „Основи на счетоводството”. В ОКС „Магистър” е консултант в магистърски програми „Счетоводство и одит в нефинансовите предприятия”, „Счетоводство и одит в банките”, „Счетоводство и одит в публичния сектор” по дисциплините „Финансово счетоводство” и „Счетоводство на нефинансовите икономически групи”.

Във връзка с изпълнение на служебните си задължения гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е разработила самостоятелно и в съавторство пет лекционни курса: „Финансово счетоводство”, „Организация и технология на счетоводството в нефинансовите предприятия”, „Счетоводство на малкото предприятие”, „Търговска кореспонденция” и „Счетоводство на нефинансовите икономически групи”.

От представена *Служебна бележка № 1/11.01.2018 г.* от Центъра за следдипломно и факултативно обучение се разбира, че от 2002/2003 г. кандидатът е водещ лектор на дисциплината „Международни и национал-

ни счетоводни стандарти“, впоследствие „Стандарти за финансово отчитане“, към специализация „Независим финансов одит“.

Със *Заповед № 365 от 25 май 2017 г.* на Ректора на Стопанска академия са утвърдени комплексните оценки на членовете на академичния състав на факултет „Стопанска отчетност“, атестирани през учебната 2016/2017 г. с Решение на Факултетния съвет (*Протокол № 10 от 23 май 2017 г.*). От посочените документи става ясно, че гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е получила **много добра** оценка.

Според *Справка № 92.00-80/14.03.2017 г.* за проучване удовлетвореността на студентите от качеството на обучение се разбира, че кандидатът е получил **много добра** оценка – 80,46 %.

Количествена оценка

Съгласно представената справка за академична аудиторна заетост на гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова за периода 2014-2017 г. е видно, *че фактическата ѝ средна аудиторна натовареност е 474 часа, при норматив от 250 часа, което е близо два пъти над установената норма.*

В *съавторство* кандидатът в конкурса е участвал в издаването на 16 учебника и 11 учебни помагала. *По своята структура, съдържание и обем съдържанието на учебниците и учебните помагала е в съответствие с утвърдените количествени норми, залегнали в учебните програми по образователни и квалификационни степени „Бакалавър“ и „Магистър“.*

За периода след придобиване на образователна и научна степен „доктор“ гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е взела участие със съответните разработки, насочени към решаване на някои теоретични и практически проблеми. От представено *Удостоверение № 2 от 9 януари 2018 г.* на Института за научни изследвания при СА „Д. А. Ценов“ е видно, че през периода 2015-2017 г. гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е участвала в разработването на два проекта финансирани от държавата.

Качествена оценка

Гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е преподавател, който е търсен както от практиката, така и от други учебни заведения. Нейната известност в практическите среди обхваща различни области. Със *Сертификат от 14.08.1993 г.* тя е придобила квалификацията на лицензиран оценител на цели предприятия или части от тях.

От представените документи става ясно, че кандидатът има високи умения за работа във виртуална информационна среда. Доказателства за това са: *Удостоверение № 276 от 01.02.1994 г.* за завършен курс по

начална компютърна грамотност, работа с дискова операционна система и пакети приложни програми; *Удостоверение № 1064 от 15.10.1995 г.* за завършен курс по компютърни технологии в графична операционна среда MS WINDOWS for Workgroup, *Сертификат № 4 от 30.01.2014 г.* за придобити компетенции за създаване на професионални презентации; *Сертификат № 56 от 12.06.2017 г.* за придобити компетенции за работа във виртуална учебна среда Moodle.

Общото заключение, в резултат на количествената и качествената характеристика на учебно-преподавателската работа на гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова дава основание да се направи изводът, че тя е *уважаван и добре приет от теорията и практиката преподавател*. Кандидатът е постигнала определено качество при подготовката на студентите в ОКС „Бакалавър, в ОКС „Магистър” и в Центъра за следдипломно и факултативно обучение към СА „Д. А. Ценов” – Свищов.

V. Количествена и качествена оценка (анализ) на критериите и показателите за изследователската дейност

Количествена оценка

Научните публикации, представени от кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент” и посочени в *Списък на представените за рецензиране публикации и научноприложни разработки* са:

- Монографичен труд – самостоятелно авторство, 1 бр., 192 стандартни страници.
- Монографични трудове – в съавторство 4 бр., 53 стандартни страници. От тях 2 бр., 26 страници са публикувани в чужбина.
- Студии – 5 бр., с общ обем 67 стандартни страници, от които 1 бр. самостоятелно авторство, 30 страници и 4 бр. в съавторство, 37 страници.
- Статии – 14 бр., от които 12 бр. самостоятелно авторство и 2 бр. в съавторство. От тях четири самостоятелни статии, с обем 24 страници са публикувани в чуждестранни издания. Общият обем на статиите е 121 стандартни страници.

Посочени са и други публикации:

- Научни доклади – общо 11 бр., 86 страници. Всички доклади са самостоятелно авторство, от които 2 бр., 10 страници в чужбина.
- Учебници и учебни пособия – 9 бр. в съавторство, с общ обем 705 стандартни страници.

Представеният за рецензиране *сумиран обем на научната продукция* на кандидата гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е в размер на **44 публикации, общо 1224 стандартни страници** е във връзка и в съответствие с обявения конкурс. От тях 8 публикации, 60 страници, са

направени в чужбина. Количеството на разработките значително **надвишава** минимално изисквания обем от научна продукция в стандартни страници, който е регламентиран в чл. 60, ал. 2, т. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Стопанска академия „Димитър А. Ценов” – Свищов.

Кандидатът има **издаден самостоятелен монографичен труд** на тема: „Актуални въпроси на организацията и технологията на счетоводството в малките предприятия“. // Б и б л и о т е к а „Стопански свят“, бр. 130, ISSN: 1310-2737. Свищов, Академично издателство „Ценов“, 2016, с. 1-210. Монографичният труд по обем и структура отговаря на изискванията на чл. 60, ал. 2, т. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Стопанска академия „Димитър А. Ценов” – Свищов. Трудът е отпечатан след придобиването на образователната и научна степен „доктор”.

От представения *Списък на представените за рецензиране публикации и научноприложни разработки* се вижда, че кандидатът е публикувал 5 студии в реферирано издание. От същия източник става ясно, че гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е автор на 14 бр. статии. От тях 2 бр. са в реферирани научни списания, а 4 бр. в чуждестранни специализирани издания.

Гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова **има участие в 11 различни вътрешни и други авторитетни национални и международни форуми**, което е видно от приложения *Списък на представените за рецензиране публикации и научноприложни разработки*. Две от участията са в чужбина, което показва международната популярност на кандидата.

Качествена оценка

Предоставената за рецензиране научна продукция е непосредствено обвързана с проблемите на финансовото счетоводство, теорията на счетоводството и счетоводните стандарти. Кандидатът е използвал подходящи и съвременни научно-изследователски подходи при изясняването на теоретичните и практически въпроси, свързани с теорията и технологията на счетоводството, финансовото отчитане, технологията и стандартизирането на конкретни отчетни обекти. Гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова демонстрира широк поглед върху много въпроси от проблематиката на счетоводното отчитане. В нейните разработки е видна научна критичност, която е подходящо съчетана с рационалност и обективност на изразеното мнение. Открояват се приносните моменти в трактовките по въпросите и проблемите на теорията, организацията, стандартизирането и технологията на счетоводството. Научните търсения на кандидата са насочени предимно към състоянието, проблемите и

развитието на счетоводството и преподаването на дисциплините, свързани с него. Публикациите, които са представени за рецензиране позволяват да се обособят главните направления, които изразяват научните стремежи на кандидата и представляват определен интерес за теорията:

- *Теоретико-емпирично изследване на системите за счетоводно отчитане в малките предприятия.*

- *Аналитично изследване на организацията и технологията на счетоводството и на проблеми в областта на финансовото счетоводство.*

- *Прилагане на адаптивни подходи при счетоводното отчитане на конкретни обекти.*

- *Формулиране на практически подходи за използване на част от научните и научно-приложните разработки в учебния процес.*

В качествен аспект научната продукция на гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова следва да бъде оценена положително.

VI. Характеристика на научните приноси

От аналитичния преглед на научната продукция на гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова се разбира, че могат да се систематизират следните научно-изследователски приноси:

- Изследвани са организацията и технологията на счетоводството в малките предприятия при автоматизирано записване на данните. Предложени са диференцирани модели за ръчно и автоматизирано обработване на данните. (Публикации: 1.1; 5.11; 6.1)

- Проучени са основните подходи за автоматизиране на счетоводството на база програмна система АЖУР-Л. Разработен е практически пример, който може да се реши с прилагането на посочения програмен продукт. (Публикации: 1.1; 5.6)

- Разработени са варианти за отчитане на разликата между фактическата себестойност и справедливата стойност на земеделската продукция. Предложени са два модела за отчитане на продукция от трайни насаждения, които не са влезли в плододаваща възраст. (Публикации: 2.4; 5.12; 5.14; 6.4; 6.9)

- Изследвани са СС 42 Прилагане за първи път на Националните счетоводни стандарти и новият Закон за счетоводството. Направен е критичен преглед на изискванията към текущото счетоводно отчитане, счетоводните системи, документите и информацията, инвентаризацията на активите и пасивите. (Публикации: 4.2; 6.5; 6.6)

- Анализирани са процесите по изготвяне на финансовите отчети, отчитане на бизнес комбинациите, инвестициите и консолидацията. Пред-

лагат се модели за последващо оценяване на дълготрайните активи и материалните запаси. (Публикации: 1.4; 1.5; 5.4; 5.7; 5.9; 6.2; 6.3; 6.7; 6.10)

- Предложена е научнообоснована система за оценка на предприятията и следприватизационен одит. Разгледани са промени в индивидуалния сметкоплан и счетоводната политика, свързани с предоставените безвъзмездни средства. (Публикации: 1.2; 4.1; 4.3; 5.2; 5.3; 5.5; 5.10)

В обобщение може да се отбележи, че научните интереси, които се съдържат в научната продукция на гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова обхващат *значими области от счетоводното отчитане* в Република България. Посредством формулираните от нея теоретични модели, разработените технологии, направените изводи и систематизирани предложения се съдейства за пълно или частично решаване на някои от основните проблеми, които съпътстват счетоводната политика и практика.

VII. Академична известност на кандидата

На базата на моите директни лични впечатления и разбирания за академична известност и авторитет считам, че гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова добре се вписва в научно-преподавателската общност. Доказателство за това е *Служебна бележка № 1 от 09.02.2018 г.*, от която се разбира, че кандидатът членува в Съюза на учените в България. Заключение за академичната известност на гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова може да се направи и от подписаните от директора на академичната библиотека справки за цитиране на нейните произведения както следва:

- в публикации от периодични издания и сборници от конференции – *37 пъти*;
- в книги – *33 пъти*;
- в дисертации – *21 пъти*.

Като се вземе предвид възрастта, публикациите и професионалният стаж на кандидата като преподавател и научен работник, може да се посочи, че тя е широко известна в научно-преподавателските среди.

VIII. Допуснати слабости, критични бележки и препоръки

Напълно е естествено в интересната, дискуссионна, динамична и многообразна научна област, обхващаща счетоводната дейност да се допуснат отклонения и неточности. В повечето от случаите стремежът за по-ясно и точно изразяване е свързан с някои пропуски, които се откриват в изследваната материя.

Част от проблемите, които се засягат в научната продукция на гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова се свързват с изясняване на сравнително по-

маловажни въпроси. Съществуват възможности за тяхното ограничаване и концентриране на усилията ѝ в изследването на по-съществени теоретични проблеми. Разбира се при действието на уговорката, че авторът има пълната свобода да избира тематиката на своите научни изследвания.

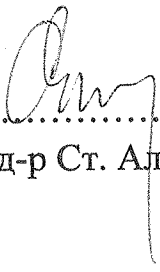
Отправените към на кандидата критични бележки и препоръки са в рамките на подчертаната доброжелателност, без това да противоречи на моето становище за положителна оценка на представената научна продукция за академичната длъжност „доцент”.

IX. Обобщена оценка и заключение

Гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова многократно се е доказвала като преподавател и научен работник. Въз основа на направените изводи за нейните професионални и научни качества може да се формулира заключението, че *гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова е изпълнила съответните нормативно определени количествени и качествени изисквания, което позволява да се даде положителна оценка за цялостната ѝ преподавателска работа, научна продукция и професионализъм.*

Основавайки се на изразеното по-горе заключение *предлагам на почитаемите членове на Научното жури да подкрепят кандидатурата на гл. ас. д-р Диана Тонева Крумова за заемане на академичната длъжност „доцент”* по област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство), за нуждите на катедра „Счетоводна отчетност” при Стопанска академия „Димитър А. Ценов” – Свищов.

Свищов, 28 март 2018 г.

ПОДПИС:

(доц. д-р Ст. Александров)